

21.11 Українська література 5 клас

Тема: Василь Симоненко. Цікава сторінка з життя митця. Казка „Цар Плаксій та Лоскотон”. Робота з текстом. Песимізм і оптимізм у казці.

Пояснення матеріалу

Сьогодні ми знову поринемо у світ казкових подій, який вирує, мов нестримні журавлі, що несуть любов і надію із далеких країн на рідну землю.

Таким птахом був талановитий український письменник Василь Симоненко, який залишив нам незабутній спадок — казки для дітей, поезії для юнацтва.

1. Слово вчителя

Народився Василь Андрійович Симоненко в селі Біївці на Полтавщині. Змалку лишився хлопець без батьківської турботи — батько пішов із сім'ї. Його Василькові замінив дідусь — Федір Трохимович Щербань, який став для онука найбільшим авторитетом на все життя, другом порадником та наставником. Дід Щербань був мудрою, начитаною людиною. Він розповідав онуку історії про козацьке минуле. Це ж про нього Василь написав згодом вражаючого вірша «Дід умер».

Мати була малописьменна, але кмітлива та спостережлива. Вона збирала чимало прислів'їв, приказок та примовок і записала їх у зошит під назвою «Перлини поміж людей». Своє зібрання вона супроводила словами: «Люди народжуються та вмирають, а прислів'я летять через ціле століття. Ніхто не знає, хто перший випустив цю пташку, що має такі міцні крила». Ось у такій родині ріс майбутній поет.

Віршувати Василько почав у 7-8 років. У 5 класі на вечорі прочитав свій вірш, присвячений матері, а у старших класах був учасником літературного гуртка, випускав шкільну газету. Та ще встигав учитися на «відмінно». незважаючи на те, що до школи він ходив у сусіднє село, майже за 10 кілометрів. І при цьому ніколи не запізнювався.

Після закінчення школи із золотою медаллю юнак вступив на журналістський факультет Київського університету. Потім працював у газеті, а разом із тим писав вірші. Усі вони пройняті переживанням за долю України, за український народ.

Крім віршів для дорослих, письменник пише також твори для дітей. Це казки «Цар Плаксій і Лоскотон». «Подорож у країну навпаки». «Казка про Дурила». Їхніми першими слухачами був маленький син Василя Симоненка Лесик, котрий якось спросив: «Тату, напиши мені казочку. Усім щось пишеш, а мені — ні». Так з'явився «Цар Плаксій і Лоскотон». Казка була написана за одну ніч, і потім кожного вечора батько розповідав її з новими подробицями. Друкувати казку поет не поспішав, а казав: «Те, що Лесик запам'ятав, — буду друкувати, а що ні — доробляти доведеться». І от перед вами варіант, який Лесик запам'ятав.

2. Читання казки «Цар Плаксій та Лоскотон»

3. Бесіда

- * Про що казка «Цар Плаксій та Лоскотон».
- * Де краса-країна Сльозолий? Хто був її царем?
- * Стисло опишіть родину царя Плаксія.
- * Як характеризують персонажів твору їхні імена?
- * Який стиль управління був у Плаксія?
- * Підтвердьте словами з тексту.

- * Чому цар любив дитячий плач? Хто ж іще проживав у диво-царстві?
- * Яким ви уявляєте дядька Лоскотона?
- * Що свідчить про любов до людей Лоскотона?
- * Чому саме капітан Макака спіймав Лоскотона?
- * Як автор ставиться до персонажів твору?
- * Яка була винагорода тому, хто спіймає дядька Лоскотона?
- * Поки Лоскотон сидів за ґратами, що робилося в палаці?
- * Якими ви уявляєте справжніх наречених, і як їх зображає Василь Симоненко?
- * У чому полягає місія придворного поета? Чому він був товстий?
- * Хто прийшов на допомогу Лоскотону в темницю?
- * Куди вирішила йти «Здружена сім'я».

Домашнє завдання

1. Читати казку «Цар Плаксій та Лоскотон».
2. Письмово охарактеризувати головних дійових осіб казки.